

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către Cernooc Tatiana,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă Ptițina Liudmila împotriva Tatianeii Cernooc și Ninei Chetrușca, intervenienți accesorii notarul Criucova Svetlana, Podcorîtova Maria, Zugravu Maria cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare, apărarea dreptului de preemțiune, recunoașterea dreptului de cumpărător asupra cotei-părți din imobil, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost restituite cererile de apel depuse de Cernooc Tatiana și Chetrușca Nina împotriva hotărârii din 11 august 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 08 mai 2020, Ptițina Liudmila s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianeii Cernooc și Ninei Chetrușca, intervenienți accesorii notarul Criucova Svetlana, Podcorîtova Maria, Zugravu Maria cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare, apărarea dreptului de preemțiune, recunoașterea dreptului de cumpărător asupra cotei-părți din imobil, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 august 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), acțiunea a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 septembrie 2022, Cernooc Tatiana, prin intermediul poștei electronice a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 septembrie 2022, Chetrușca Nina, prin intermediul poștei electronice a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului declarat de către Cernooc Tatiana și a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate precum și prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

La 04 noiembrie 2022 (prin poștă electronică) și la 07 noiembrie 2022, Cernooc Tatiana a depus cererea de apel motivată, totodată solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost restituite cererile de apel depuse de Cernooc Tatiana și Chetrușca Nina împotriva hotărârii din 11 august 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), ca fiind depuse fără a fi semnate în modul corespunzător.

La 28 noiembrie 2022, Cernooc Tatiana a declarat recurs împotriva încheierii din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

În motivarea recursului a indicat că a depus apelul prin intermediul poștei electronice și nu deține o semnătură electronică. Mai mult, a indicat că după depunerea apelului, la fel prin poșta electronică, a recepționat încheierea instanței de apel prin care au fost identificate neajunsurile apelului depus și anume motivele de fapt și de drept în susținerea apelului și dovada achitării taxei de stat. Conformându-se dispozițiilor instanței a prezentat cererea de apel motivată, iar reținând starea materială precară a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă apelul a fost restituit ca fiind depus în format electronic fără a fi semnat electronic.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 noiembrie 2022, expediată recurentei la 21 noiembrie 2022, iar recursul a fost declarat la 28 noiembrie 2022, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cernooc Tatiana, urmează a fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum denotă actele dosarului, la 09 septembrie 2022, Cernooc Tatiana a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru). Considerând că apelul Tatiane Cernooc nu corespunde exigențelor legii, și anume nu conține motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și nu este dovada achitării taxei de stat, instanța de apel prin încheierea din 20 octombrie 2022 nu i-a dat curs, oferind participanților la proces termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

După cum a fost menționat, la 04 și la 07 noiembrie 2022, Cernooc Tatiana a depus supliment la cererea de apel, indicând motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul, de fapt înlăturând parțial neajunsurile indicate în actul de dispoziție a instanței de apel, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat. În

poftida acestui fapt, cererea de apel a fost restituită ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În acest context, instanța de recurs atestă că instanța de apel a ignorat prevederile art. 364, 365 în coroborare cu art. 368 al Codului de procedură civilă, care duce în mod evident la încălcarea dreptului Tatiane Cernooc de acces la justiție și dreptului la un proces echitabil.

Colegiul evidențiază că, în corespundere cu prevederile art. 364 alin. (4) al Codului de procedură civilă, cererea de apel cu toate documentele anexate se poate depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată. La fel, art. 365 alin. (3) al aceluiași cod prevede că, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său.

Mai mult, reținând că potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05 aprilie 2018, prevederile ce se referă la circulația actelor de procedură prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor intră în vigoare odată cu crearea condițiilor de implementare, instanța de recurs acceptă depunerea cererilor, inclusiv de apel, sub forma unui document electronic prin poșta electronică al instanței corespunzătoare, cu respectarea exigențelor legii cu privire la forma și cuprinsul cererii.

Totuși, potrivit art. 368 alin. (1) al Codului de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, se atestă cert că cererea de apel a fost depusă prin intermediul poștei electronice al instanței, iar în cazul în care instanța de apel, prin filtrul impus de art. 364, 365, a considerat că cererea de apel nu întrunește condițiile impuse sau înlăturarea neajunsurilor nu a fost una conformă dispozițiilor instanței, urma să indice asupra deficiențelor depistate și să acorde termen pentru înlăturare.

Verificând corespunderea apelului exigențelor legale prin prisma criticilor din recurs, Colegiul atestă că instanța, la caz Curtea de Apel Chișinău, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și ca urmare nu a fost în drept să restituie apelul în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) al Codului de procedură civilă, ci urma să emită o încheiere în corespundere cu prevederile art. 368 al aceluiași cod, în special, odată ce inițial nu a observat toate neajunsurile apelului.

Dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*cauza Airey vs. Irlanda*).

Luând în considerație cele indicate mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi admisă, casată încheierea recurată, cu remiterea cauzei la rejudecare în același complet la etapa de primire a cererii de apel, reținând că, erorile analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 ale Codului de

procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Cernooc Tatiana.

Se casează încheierea din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Pțițina Liudmila împotriva Tatianeii Cernooc și Ninei Chetrușca, intervenienți accesorii notarul Criucova Svetlana, Podcorîtova Maria, Zugravu Maria cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare cumpărare, apărarea dreptului de preemțiune, recunoașterea dreptului de cumpărător asupra cotei-părți din imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată la etapa de punere pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Gervas